Een blauwe golf

Beschrijving

Op 3 november kiezen Amerikanen alle 435 leden van het Huis van Afgevaardigden en een derde van de Senaat. Het gaat over geld in de portemonnee: de kosten van levensonderhoud zijn het belangrijkste thema. Toch is deze verkiezing ook geopolitiek. Wat in de Straat van Hormuz, in OekraÃ¯ne en in Parijs gebeurt, heeft invloed op de stembus in Ohio of Texas. En de uitslag heeft daarna weer invloed op de rest van de wereld.

Olie is de belangrijkste kiezer

De oorlog met Iran en de oorlog in OekraÃ¯ne houden de olieprijs hoog. Iran hindert de scheepvaart door de Straat van Hormuz en Russische raffinaderijen produceren minder. Zo beÃ¯nvloeden Iran en Rusland dus de Amerikaanse verkiezingen. Aan de pomp betalen Amerikanen weer meer dan vier dollar per gallon. In september steeg de inflatie naar 3,7 procent, en meer dan de helft van die stijging kwam door benzine.

Er is een directe samenhang tussen de olieprijs en de kansen van de Republikeinen. Stijgt de olieprijs, dan dalen hun kansen. Er is ook een samenhang met de rente. Duurdere olie verhoogt de inflatieverwachtingen en daardoor de lange rente. Een hogere rente maakt hypotheken duurder, en zo wordt het probleem van betaalbaarheid nog groter. Olieprijs, rente en peilingen bewegen dus samen.

Escalatie is waarschijnlijker dan een deal

Gaat Trump na de midterms escaleren? Waarschijnlijk wel. VÃ³Ã³r de verkiezingen had hij een sterke reden om de olieprijs laag te houden. Daarom zocht hij brandstofdeals met Rusland en Venezuela. Na 3 november valt die rem weg. Als Trump het Congres verliest, wordt hij een *lame duck president*. Zijn macht in eigen land neemt dan af, maar in het buitenlandbeleid kan hij nog grotendeels zelf beslissen.

Juist daar zal hij dan resultaat zoeken.

Dat kan leiden tot een doom loop. Escalatie maakt olie duurder. Duurdere olie stuwt inflatie en rente op. Dat verzwakt de president thuis nog verder, waardoor succes in het buitenland nog belangrijker wordt. En dat leidt weer tot nieuwe escalatie. Voor beleggers betekent dit dat de risicopremie op energie voorlopig blijft.

De blauwe golf die Republikeinen vrezen

In de Senaat hebben de Republikeinen nu 53 zetels en de Democraten 47. De Democraten moeten er vier winnen om op 51 te komen. Vijftig is niet genoeg, want bij een gelijke stand beslist vicepresident Vance. Lange tijd leek dat onhaalbaar, omdat de Republikeinen 22 van de 35 zetels moeten verdedigen. Maar in staten als Maine, Alaska, Texas, Ohio en Iowa is de strijd open. Bovendien keren Latijns-Amerikaanse kiezers zich deels af van de Republikeinen vanwege het harde immigratiebeleid. De Democraten hebben dus meerdere kansen. Als die tegelijk uitkomen, krijgen we een blauwe golf.

Wat een Democratisch Congres betekent voor de geopolitiek

Een Democratisch Congres heeft meer macht over Trump. Het Congres beslist over het geld, ook voor defensie en de oorlog met Iran. Voor OekraÃ¯ne is een blauwe golf goed nieuws: de steun aan Kyiv wordt dan steviger. Een eventuele ruil met Moskou over het hoofd van OekraÃ¯ne heen wordt moeilijker. Rusland is niet goed in aanvallen, dat zien we al jaren aan het trage verloop van het front. Maar oorlog is onvoorspelbaar. Een lange oorlog zonder overwinning kan op termijn zelfs de positie van Poetin bedreigen.

De kans op impeachment is klein. Voor een afzetting is twee derde van de Senaat nodig. Bovendien willen de Democraten Vance niet als alternatief. Als president zou hij in 2028 het voordeel van de zittende kandidaat hebben. Na de midterms begint de presidentscampagne voor 2028. Beide partijen willen dan laten zien dat ze iets bereiken. Daardoor ontstaat een opening voor deals, bijvoorbeeld over zorg en Social Security. Een verdeelde regering is voor beleggers dus geen ramp.

IndustriÃ«le bedrijven krijgen steun van beide partijen. Republikeinen en Democraten willen allebei productie terug naar Amerika halen, het stroomnet uitbreiden en de defensie versterken. Voor crypto is een blauwe golf minder goed, omdat Democraten strengere regels willen.

Het grootste risico zit in het mogelijk succes aan de linkerkant van de Democratische Partij. In CaliforniÃ« stemmen kiezers dinsdag ook over een eenmalige belasting van 5 procent op het vermogen van miljardairs. Zelfs de Democratische gouverneur is ertegen. Nu al vertrekken mensen en bedrijven

uit de staat. Wint de linkervleugel, dan ziet de markt de Democraten als marktonvriendelijk. Mogelijk trekt de markt de conclusie dat zoâ??n belasting bij verkiezingswinst van de Democraten in 2028 landelijk zal worden ingevoerd. Dat kan de beurs drukken, zelfs bij een goede economie.

Frankrijk en de jongeren op straat

De onrust is niet alleen Amerikaans. Op 17 oktober gingen in Frankrijk honderdduizenden mensen de straat op en de euro verzwakte. In april volgen de Franse presidentsverkiezingen, en de politieke chaos lijkt eerder groter dan kleiner te worden. Andere Europese landen als ItaliÃ«, Spanje en BelgiÃ« lopen risico op Franse toestanden. Eerder waren er ook protesten in Iran en India. Wereldwijd gaan vooral jongeren de straat op. Het is een brede golf van sociale onrust, gedreven door de jeugd: hoge kosten, weinig perspectief en weinig vertrouwen in de politiek. Een verdeeld Europa heeft minder gewicht. Washington, Moskou en Peking kunnen daar makkelijker op inspelen, bijvoorbeeld door Victor Orban te steunen als Secretaris General van de Verenigde Naties.

Onder de geopolitieke onrust lig in de VS een sterke economie. De economische verrassingsindex staat in de plus: de cijfers zijn beter dan verwacht. Dat geldt ook voor de bedrijfswinsten. Daarin zit het grootste potentieel. Als de geopolitieke onrust stopt en energie goedkoper wordt, daalt de inflatie en ontstaat er ruimte voor een lagere rente. Dan kan de techmanie weer opnieuw oplaaien. Op korte termijn is een geopolitieke escalatie onder Trump waarschijnlijker.

Han Dieperink, Chief Investment Officer

Disclaimer

Abonneer op deze nieuwsbrief via www.aureus.eu/nieuwsbrief